

Bli kjent med FÅLEMARKA

Naturopplevelser for livet
as.dntoslo.no

Ås Turlag
DNT Oslo og Omegn

Om Fålemarka

Historiske spor etter mennesker, navn og boplasser

Fålemarka er en del av et stort urgårdsområde mellom urgårdene Riis og Ljan. Navnet Fåle er svært gammelt og spesielt. Vi finner det i oldnorsk skrevet foli i betydningen av noe som er skjult eller borgjemt. Når man kjenner Fålegårdens beliggenhet i landskapet på den tiden, så er foli et forståelig og naturlig navn. Navn som Pollen og Follo har sannsynligvis også sammenheng med foli.

Det har streift folk i området siden lenge før steinalderen og videre gjennom bronsealderen med gravrøyser og senere rydningsrøyser etter tidlig jordbruk.

Navnene er også spor etter folks virksomhet i Fålemarka. Navn som Rugbråten og Labråten kan tyde på finneinnvandring, Brenningsmyra om kullbrenning og Sponsåsen om takspon. Så lenge vi tar vare på disse navnene og kan plassere dem i terrenget, så lever historien videre.

Noen navn og virksomheter er nevnt i turforslagene, mens andre er beskrevet litt mer inngående i små faktabokser – som Jorddammen, Kjærnesdammen og Labråten. Andre kan du finne på kartet, som Kjærneshøgda, Rugbråten og Nordli.

Pollevannet var opprinnelig den innerste

nordvendte del av Bunnefjorden og ble etter hvert hetende Pollen. Landheving og sedimenter stengte til slutt forbindelsen til fjorden, og for 2-300 år siden ble Pollen til Pollevannet. Pollevannet er egentlig et brakkvann, der bare det øverste laget er ferskt. Fra ca 7 meter og nedover til bunnen er vannet dødt saltvann.

Gården Pollen i nordenden av Pollevannet var bebodd og i drift fram til 1960-tallet, men i dag står bare grunnmuren igjen – og en flott ask- og eikealle fram til de gamle hustuftene.

Gamle veifar i Fålemarka

De eldste spor av folk i Fålemarka finner vi som veifar i terrenget. De kalles urveier eller oldtidsveier. De gikk mellom urgårdene i vårt område – fra Riis i Nordby til Fåle, og videre gjennom marka til Svartskog og urgården Ljan. Tidlig var det også en øst-vest forbindelse over Gjersjøen fra Flåtestad til Kurud, derfra gikk veien videre gjennom Svartskogmarka mot oldtidsveien fra Nordby til Ljan. Denne betegnes også som oldtidsvei. Seinere ble det vei til Oppegård kirke og ned til Bunnefjorden ved Bekkensten for å komme over til Nesodden kirke. Nesodden og Oppegård var i en tid felles kirkesogn.

Innholdsfortegnelse

Om Fålemarka	2
Tur 1 – Kyststien Nesset – Sjødalstrand (og videre...)	4
Tur 2 – Kjærnesstien	6
Tur 3 – Kopåsrunnen	7
Kart over Fålemarka	8
Tur 4 – Østlirunden	9
Tur 5 – Sjøskogenrunden	10
Tur 6 – Sjødalsrunnen	11
Tur 7 – En rundtur i Fålemarka	12
Tur 8 – På sykkel til Svartskog	13
Tur 9 – Langs Oldtidsveien fra Fåle til Hvervenbukta	14

Forsidebilde: På tur langs Oldtidsveien

Kyststien Nesset – Sjødalstrand

Ås er kanskje først og fremst en landbrukskommune, men har også en av Bunnefjordens vakreste kyststrekninger. Her kan du oppleve flotte sandstrender, blankskurte svaberg, skjulte hytteidyller, gamle dampskipsbrygger og mye mer! Området langs Bunnefjorden er rikt på både nyere historie og gamle fornminner – her har mennesker bodd og virket i mange tusen år.

Kyststien i Ås ble ryddet og skiltet sommeren 2016, og følger stort sett kystlinjen fra Nesset, over friluftsområdet Breivoll med sine flotte strender og vakre løvskog, gjennom hytteområdet langs Strandengveien og videre fram til Kjærnes brygge, en av de mange gamle dampskipsbryggene i Bunnefjorden. Her tar stien av opp gjennom boligområdene ved Kjærnes og opp til Nebbaveien, som vi følger fram til Nebba brygge. Deretter går stien videre gjennom det idylliske hytteområdet på Nebba. Herfra går vi litt opp i høyden, gjennom vakker furuskog med flott utsikt over fjorden.

Vi krysser kommunegrensen til Oppegård og kommer til Sjødalstrand med den store plom-mehagen.

Fra Sjødalstrand kan du følge merket kyststi videre til veien ned til Svartskog brygge. Herfra må du følge Linnekastveien fram til Roald Amundsens vei og ned til Bålerud brygge – men ta gjerne en tur innom idylliske Svartskog kolonial for en liten rast på veien! Det går kyststimerket sherpasti mellom Bålerud brygge og Bekkensten. Herfra kan man følge Ingierstrandveien videre nordover – eller man kan følge den merkede Linjestien som følger Ingierstrandåsen mot nord. Etter hvert får vi kanskje sammenhengende kyststi helt inn til Hvervenbukta i Oslo kommune!

Hvis du ikke har tenkt deg så langt som til Bekkensten eller Hvervenbukta men heller vil gå en rundtur kan du legge tilbaketuren fra Sjødalstrand på blåmerket sti opp til Sjødal og Oldtidsveien tilbake til Kjærnes og Nesset (se beskrivelse av Sjødalsrunden på side 11).

Ordfører Ola Nordal åpner Kyststien i Ås 3. september 2016.

Lengde: 4,9 km (Neset-Sjødalstrand) – Vanskelighetsgrad: Lett

På tur langs Kyststien – her ved Sjødalstrand.

Kjærnesstien ble ryddet og merket på slutten av 1990-tallet etter initiativ fra Kjærnes vel og med støtte fra Ås kommune. Stien starter ved Sandgropa ved Pollevannet og ender opp på Kjærnes brygge. Underveis passerer vi flere kulturminner og flotte utsiktspunkter. Stien har grodd til på mange steder, men blir nå ryddet, blåmerket og skiltet på nytt av Ås Turlag i samarbeid med Kjærnes vel.

Kjærnesstien starter i Sandgropa innerst i Polleveien vest for Pollevannet. Herfra følger vi blåmerket sti opp den private grusveien forbi noen hytter, følg skilt mot Kjærnesstien og Oldtidsveien. Før siste bratta opp mot toppen krysser vi tydelige hulvei-spor – muligens etter den eldste veien mellom Fåle og Oppegård. Vi kommer opp til et utsiktspunkt og rasteplass - navnet Kopås har nok med utsikt å gjøre. Litt videre på stien kan du se en fredet bronsealdergrav. Etter et par hundre meter møter vi en skogsvei som kommer opp fra Libråtveien, vi følger Oldtidsveien videre mot høyre. Etter noen hundre meter er det skiltet rasteplass ned til venstre, her er det også flott utsikt mot sørvest, men noe tilgrodd. Ca 100 meter etter stikrysset ved Stormannsbråten tar Kjærnesstien av til venstre fra Oldtidsveien over en liten kolle der

Den fredede bronsealdergraven på Kopåsen ligger rett ved stien.

du kan se to nye gravrøysar fra bronsealderen.

Stien fortsetter nedover til et stikryss, tar du en avstikker til venstre (følg skilt) kan du se en flott jettegryte ca 120 m fra stikrysset. Vi følger blåmerket sti rett fram og ned bakken (ikke opp til høyre) og kommer etter et par hundre meter ned til

den gamle husmannsplassen Brenningsmyra. Vi følger skiltingen til venstre og går Nebbaveien ca hundre meter før blåmerket sti tar inn til høyre over demningen ved idylliske Kjærnesdammen (se faktaboks). Stien fortsetter sørover gjennom skogen til vi kommer fram til Tørrmyra, her kommer vi igjen inn på Nebbaveien som vi følger vestover ned til bommen. Her tar vi til venstre opp til boligbebyggelsen på Kjærnes, over toppen og til høyre inn Vårveien. Når veien slutter følger vi blåmerket sti inn til to utsiktspunkter på Speilodden og kommer ut innerst i Sommerveien. Etter noen få meter møter vi Kyststien og følger sideveien til høyre helt inn, etter garasjen til venstre tar vi stien ned mellom eiendommene og kommer etter hvert ned til Kjærnesveien. Ta til høyre og du kommer til Kjærnes brygge etter ca 50 meter, her slutter Kjærnesstien. Du kommer tilbake til utgangspunktet ved å følge Kjærnesveien tilbake mot Pollevannet.

Lengde: 5 km – Vanskelighetsgrad: Lett

KJÆRNESDAMMEN *Isskjæring ble en viktig industri fra midten av 1800-tallet, og det ble anlagt mange kunstige dammer på høydedragene langs Oslofjorden. Kjærnesdammen ble anlagt ved å demme opp et naturlig oppkomme, og her foregikk isproduksjon til langt ut på 1900-tallet. Det ble bygd en renne fra enden av dammen ned til Linneflauet, der isen ble lagret i store binger fylt med sagflis før den ble lastet om bord på seilskip og fraktet videre ut i Europa. Kilde: Nebba – et sted ved Bunnefjorden (2005)*

Dette er en kortere rundtur som går rundt Kopåsen, som ligger rett vest for Pollevannet. Navnet Kopåsen kommer muligens fra å kope – altså å se, fordi det er mange fine utsiktspunkter når du kommer litt opp i åsen, særlig mot sør og vest.

Kopåsrunden starter i Sandgropa innerst i Polleveien, vest for Pollevannet. Herfra følger vi blåmerket sti opp grusveien til vi kommer forbi en privat parkeringsplass, umiddelbart etter denne tar vi Fålestien mot Østli inn til høyre. Den følger vi oppover langs bekken. Noen hundre meter opp i lia kommer vi forbi noen hustufter til venstre for stien, dette er restene etter husmannsplassen Jorddammen (se faktaboks). Men vi fortsetter Fålestien videre oppover, og er snart inne i Nordre Pollen naturreservat.

Rett etter skiltet som markerer grensen til naturreservatet følger vi Fålestien opp til venstre og vi kommer etter noen hundre meter gjennom gammel skog til en eng, her

lå den gamle plassen Nybråten. Men rett før enga tar vi skiltet sti til venstre. Etter to-tre hundre meter kommer vi til et nytt stidele, her tar vi igjen til venstre og går over uthogsten sør for Bjønnemyra. Etter noen hundre meter kommer vi til et veifar som vi

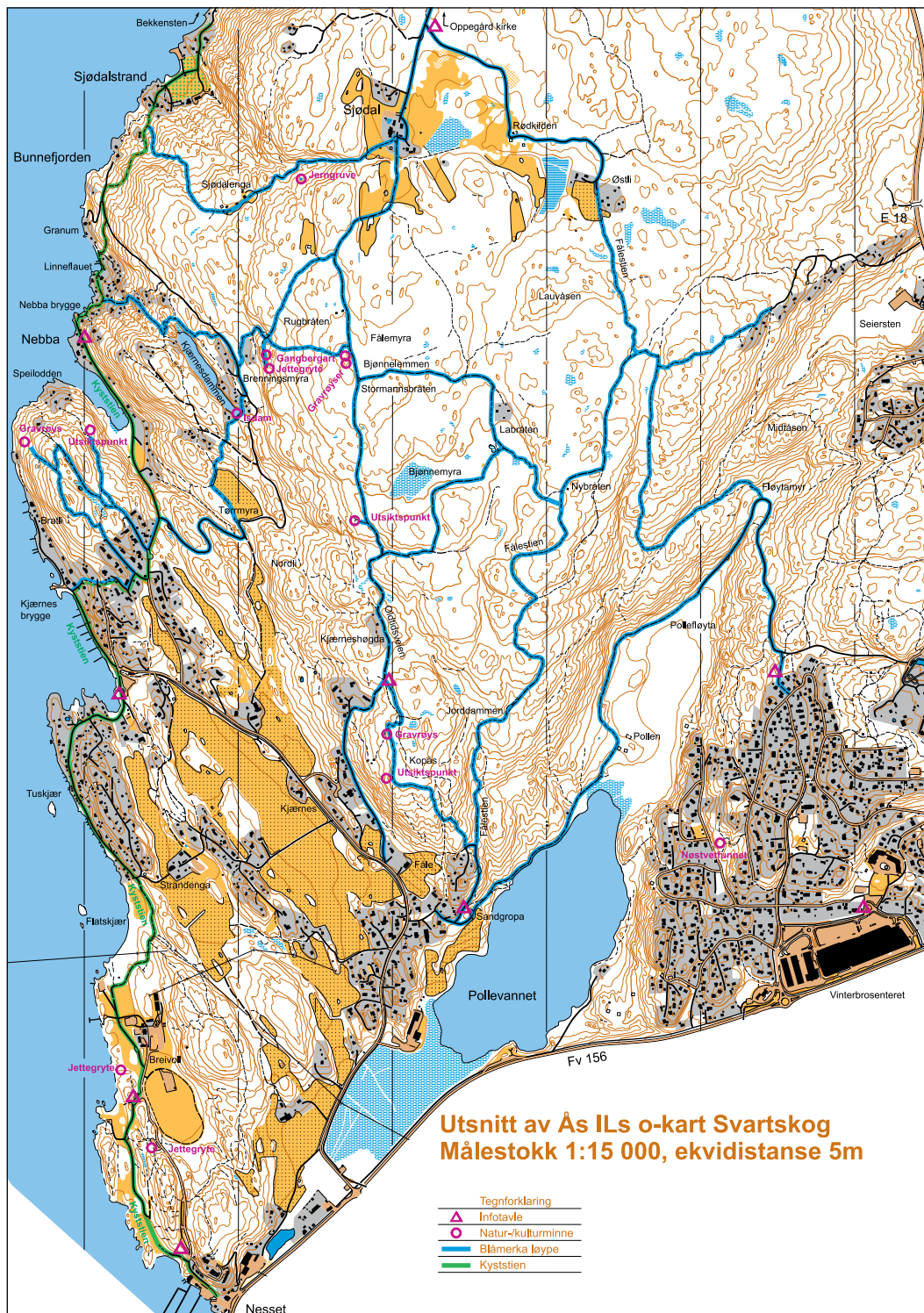
På vei inn i Nordre Pollen naturreservat.

følger til høyre ned til Oldtidsveien. Det er ryddet og merket alternativ sti langs veifaret, som ofte er veldig bløtt. Her tar vi til venstre igjen og følger Oldtidsveien over Kopåsen, forbi et utsiktspunkt med rasteplass og ned til Sandgropa der vi startet runden vår.

Lengde: 4 km – Vanskelighetsgrad: Lett

JORDDAMMEN var et omfattende damanlegg for å samle opp vann til å drive ei kvern nede ved Pollevannet. Et par hundre meter nordvest for Fålestien finner vi rester etter demningen, og spor etter ei renne som ble gravd ut for å tilføre vann fra et tilstøtende bekkeledd. Historien forteller at når dammen var full, ga den vann nok til å male to tønner korn – så måtte dammen fylles på nytt. Rett ved stien ligger rester etter grunnmuren til husmannsplassen Jorddammen. Kvernsteinen fra den gamle kverna oppbevares på gården Mellom-Fåle.

Det gamle våningshuset på Østli.

Dette er en litt lengre rundtur til husmannsplassen Østli helt nord i Ås kommune. Turen krysser også grensen til Oppegård kommune og bringer oss forbi Sjødal gård, en av middelaldergårdene i Oppegård.

Vi starter i Sandgropa innerst i Polleveien, vest for Pollevannet. Herfra følger vi blåmerket sti opp grusveien til vi kommer forbi en privat parkeringsplass, umiddelbart etter denne tar vi Fålestien til høyre mot Østli. Den følger vi oppover langs bekken. Noen hundre meter oppe i lia kommer vi forbi noen hustufter til venstre for stien, dette er restene etter husmannsplassen Jorddammen (se s. 7). Men vi fortsetter Fålestien videre oppover, og er snart inne i Nordre Pollen naturreservat.

Rett etter skiltet som markerer grensen til naturreservatet følger vi Fålestien opp til venstre og vi kommer etter noen hundre meter gjennom gammel skog til en eng. I

stikrysset før eng går vi rett fram og passerer den gamle plassen Nybråten – der det gamle våningshuset fortsatt står. Vi fortsetter nordover og kommer etter noen hundre meter til et nytt stikryss rett sør for Lauvåsen. Her tar vi til venstre mot Østli, som vi når etter ca 700 meter gjennom glissen skog. Stien går over jordet til venstre for det gamle huset, og vi fortsetter på grusveien som går nordover. Vi er nå i Oppegård kommune, og på veien passerer vi ruinene etter den gamle plassen Rødkilden. Vi følger grusveien videre til vi kommer til et veikryss, her tar vi til venstre og går gjennom Sjødal gård (vei rundt tunet). Vi fortsetter rett sørover langs gårdsveien som bukte seg mellom jordene på Sjødal. Etter 500 meter kommer vi til et stikryss, vi fortsetter Oldtidsveien til venstre mot Kopåsen og forbi et utsiktspunkt med rasteplass og ned til Sandgropa der vi startet runden vår.

Lengde: 7,3 km – Vanskelighetsgrad: Lett

Fålestien går gjennom gammel eventyrskog

Dette er en litt kortere runde som bringer deg opp til Svartskogplatået og følger Fålestien sørover gjennom Nordre Pollen naturreservat og ned til Pollevannet. Returen går langs Pollevannsveien på vestsiden av Pollevannet.

Turen starter innerst i Sjøskogenveien der merket og skiltet tursti tar av fra Ulveleina. Etter et par hundre meter kommer vi inn til skogsveien som går ned mot Pollevannet. Den følger vi nedover til vi kommer til en skarp sving, her tar vi av til høyre opp blåmerket sti skiltet mot Oppegård kirke og Østli. Stien slynger seg opp gjennom åpen løvskog og etter ca 1,3 km kommer vi til et stikryss. Her følger vi Fålestien mot venstre mot Pollevannet, og kommer snart forbi den gamle plassen Nybråten. I stikrysset rett sør for enga

fortsetter vi rett fram sørover gjennom gammel eventyrskog. Etter ca 1 km kommer vi forbi noen hustufter til høyre for stien, dette er restene etter husmannsplassen Jorddammen (se faktaboks s. 7). Vi fortsetter videre nedover Fålestien og ender opp ved Sandgropa innerst i Polleveien.

Ved infotavlen tar vi til venstre og fortsetter stien nordover mot Sjøskogen på vestsiden av Pollevannet. Etter noen hundre meter langs vannet stiger terrenget og vi ser en allé av gamle ask- og eiketrær. Her lå gården Pollen inn til høyre, gården var i drift fram til 1960-tallet men nå står bare grunnmuren igjen. Vi fortsetter stien nordover og kommer etter hvert inn på skogsveien som vi følger oppover. Etter noen hundre meter er vi tilbake til utgangspunktet innerst i Sjøskogenveien.

Lengde: 6,7 km – Vanskelighetsgrad: Lett

Når du går Sjødalsrunden opplever du gamle veifar opp til Svartskogplatået og en bit av den gamle Oldtidsveien som gikk fra Nordby til Ljabru. I tillegg får du med deg en av de flotteste kyststrekningene i Bunnefjorden – og hele Oslo-fjorden for den saks skyld! Her er turen beskrevet fra Breivoll via Kjellveien, Kjærnesveien og Oldtidsveien til Sjødal og retur via Kyststien – men kan naturligvis også gås motsatt vei.

Vi starter ved Breivoll ved Neset, der det er gode parkeringsmuligheter. Derfra følger vi Kyststien gjennom friluftsområdet Breivoll med sine flotte badeplasser og vakre løvskog, til vi kommer fram til Strandengveien. Her tar vi opp til høyre og etter 5-6 meter igjen til høyre og følger grusveien gjennom gården Strandenga fram til Kjellveien. Her tar vi igjen til høyre og følger Kjellveien gjennom bebyggelsen og ned til venstre mellom jordene og fram til Kjærnesveien. Her tar vi til høyre, etter 200 meter kommer du til Libråtveien som går opp lia til venstre for veien. Følg denne til du kommer opp til de øverste husene, der du følger skogsveien opp til høyre for bebyggelsen. Etter ca 200 meter kommer du inn på Oldtidsveien, hvor du finner en informasjonstavle med kart over området. Følg Oldtidsveien (skiltet) helt til du kommer fram til Sjødal gård.

Rett før tunet tar du av til venstre på blåmerket sti som fører ned til Sjødalstrand. På stien er det skiltet en avstikker til gamle Sjødal jerngruve, ca 50 meter opp til venstre for stien. På veien nedover passerer vi også den gamle husmannsplassen Sjødalenga som nå brukes som fritidsbolig. Til slutt kommer du ned på Kyststien. Hvis du tar til høyre og følger Kyststien 2-300 meter videre kommer du til Sjødalstrand og rasteplassen ved stranda med en flott utsikt innover mot Oslo. Men rundturen vår går til venstre, og vi følger Kyststien gjennom vakker furuskog og med flott utsikt over fjorden. Vi kommer snart ned på Nebbaveien og følger den til venstre 200 meter opp bakken, Kyststien tar av til høyre gjennom hytteområdet på Nebba og vi ender opp på Nebba brygge, en av de gamle dampskipsbryggene i Bunnefjorden. Her er det også fine rastemuligheter.

Kyststien fører oss videre sørover langs Nebbaveien, opp en bakke, og tar inn til høyre ved Sommerveien. Vi følger stien videre gjennom boligområdet og ned mot Kjærnes brygge. Her følger vi Kjærnesveien til høyre og

forbi båtplas-sene fram til Strand-engveien som vi følger inn til høyre og gjennom fritidsbebyggelsen. Vi kommer etter hvert fram til Breivoll og følger Kyststien tilbake til utgangspunktet.

Hyttebebyggelsen på Nebba.

Lengde: 10,2 km – Vanskelighetsgrad: Lett

Dette er en runde som gir et fint tverrsnitt av naturopplevelsene Fålemarka har å by på. Du opplever gammel eventyrskog, åpen barskog, gamle plasser og eksisterende gårdsbruk – og ikke minst et idyllisk stykke av Kyststien.

Turen starter og slutter på Sjøskogen ved Vinterbrosenteret. Følg Sjøskogenveien helt inn og ta merket og skiltet tursti som tar av fra Ulveleina. Etter et par hundre meter kommer vi inn til skogsveien som går ned mot Pollevannet. Den følger vi nedover til vi kommer til en skarp venstresving, her tar vi av til høyre opp blåmerket sti skiltet mot Oppegård kirke og Østli. Legg merke til den gamle veien nedenfor og parallelt med stien og den kraftige hulveien som etter 150 meter går bratt opp mot høyre i retning Gjersjøen. Stien slynger seg opp gjennom åpen løvskog og etter ca 1,3 km kommer vi til et stikryss. Her følger vi Fålestien mot venstre til den gamle husmannsplassen Nybråten. Vi tar til høyre mot Oldtidsveien og Oppegård kirke i neste stikryss, og passerer

Pollevannet passerer du på tilbaketuren, her sett fra Pollefloyta.

snart den gamle finneplassen Labråten (se faktaboks). Etter noen hundre meter kommer vi ut på Oldtidsveien og tar til høyre nordover mot Sjødal. Rett før tunet på Sjødal gård følger vi blåmerket sti til venstre ned til Sjødalstrand. Her anbefales det å fortsette Kyststien til høyre mot Sjødalstrand og rasteplassen ved

stranda med en flott utsikt innover mot Oslo.

Etter en velfortjent hvil går vi tilbake sørover og følger Kyststien videre til Nebba. Rett før Nebba brygge tar vi til venstre opp den bratte bakken mellom hyttene, skiltet mot Oldtidsveien og Oppegård kirke. Etter en bratt stigning kommer vi opp til Kjærnesdammen (se faktaboks s. 6). Vi følger stien videre inn til Brenningsmyra og følger skiltingen mot Oldtidsveien og Oppegård kirke. Oppe på Oldtidsveien tar vi til høyre og følger skiltingen mot Pollevann. Når vi kommer ned til Sandgropa innerst i Polleveien tar vi til venstre og følger Pollevannsveien tilbake til Sjøskogen og Vinterbrosenteret.

Lengde: 13,7 km – Vanskelighetsgrad: Lett

LABRÅTEN Denne plassen ble sannsynligvis opprinnelig ryddet av finner, senere tatt i bruk som lunneplass for tømmer. I 1914 ble det bygd ei steinhytte av runde steiner til bruk som jakthytte. Under muringsarbeidet ramlet steinene ned og hytta ble straks døpt Jeriko – et navn som ble værende på folkemunne lokalt i lang tid. Seinere ble det bygd ei større hytte i tillegg. I vår tid er området rundt Labråten blitt brukt som beite for Nordre Fåle.

Svartskog kolonial er et hyggelig sted for en rast på denne turen.

Det finnes gode muligheter for sykling gjennom Fålemarka – hvis du er villig til å trille sykkelens nå og da! Denne turen starter ved Nesset og fører deg gjennom hjertet av Fålemarka og inn til Svartskog – og kanskje en hyggelig rast på kafeen Svartskog kolonial? Returen kan du ta via Kyststien – her må du riktig nok løfte sykkelens over et par vanskelige partier...

Fra kiosken på Nesset følger du gang- og sykkelveien langs Gamle Mossevei mot Vinterbro, ta av til høyre inn Kjærnesveien ved Askehaug bussholdeplass. Følg gang- og sykkelvei langs Kjærnesveien. Ved gården Nordre Fåle tar du opp Libråtveien til høyre, like før toppen går en kjerrevei inn til høyre før de siste husene. Den fører deg opp til Oldtidsveien, følg skiltingen nordover mot Oppegård kirke. Fra Sjødal gård følger du gårdsveien nordover forbi gården Søndre Oppegård, og du kommer ut på Roald Amundsens vei rett ved Oppegård kirke. Herfra er det bare en snau kilometer ned til Svartskog kolonial, hvor det passer fint med en hvil.

På returen kan du ta Roald Amundsens vei tilbake og ned til Gamle Mossevei, men her er det ganske mye trafikk. Mye hyggeligere er det å ta inn Svartskogveien til venstre rett nedenfor Svartskog kolonial. Den endrer etter hvert navn til Sjødalveien, og fører deg til idylliske Sjødalstrand med den store plommehagen. Fra Sjødalstrand følger du kyststikiltene over til Nebbaveien – her må du trille sykkelens ca 200 meter og løfte den over et par vanskelige partier. Når du kommer ned på Nebbaveien følger du den til venstre opp de ganske så bratte bakkene mot den idylliske gamle plassen Brenningsmyra. Har du tid og anledning - ta gjerne en tur bort til Kjærnesdammen (se faktaboks s. 6), følg blåmerket sti 50 meter inn til høyre rett etter at du har passert Brenningsmyra. Veien svinger seg videre ned til bommen ved Nebbaveien rett før toppen over til Kjærnes. Her følger du Nebbaveien sørover ned til Kjærnesveien. Ta til høyre ned til Kjærnesbukta og følg kyststien sørover langs Strandengveien, over til Breivoll og tilbake til Nesset.

Lengde: 15 km – Vanskelighetsgrad: Middels

Dette er en ganske lang tur – men som garantert vil gi deg mange flotte turopplevelser underveis!

Vi starter i Sandgropa innerst i Polleveien, vest for Pollevann. Herfra følger vi blåmerket sti mot Oppegård kirke. Før siste bratta opp mot toppen krysser vi tydelige hulvei-spor – muligens etter

den eldste veien mellom Fåle og Oppegård.

Etter noen hundre meter møter vi en kjerrevei som kommer opp fra Libråtveien, vi følger Oldtidsveien videre mot høyre. Etter ca 2 km passerer vi Sjødal gård, og følger gårdsveien nordover til vi kommer til et veikryss (vei til Østli går inn til høyre). Her tar vi blåmerket sti inn til venstre, gjennom et hogstfelt.

Vi passerer Majorkilden og et bekkedrag og kommer opp til et stikryss med infoskilt. Her fortsetter vi rett fram og går videre gjennom gammel eikeskog til vi kommer til en smal skogsvei. Her tar vi til venstre og kommer ned på Framveien, som følges nordover til Roald Amundsens vei. Vi tar til høyre og forbi Oppegård kirke, ca 200 meter lengre fram tar vi til venstre inn Bekkenstenveien og følger den ca 200 meter. Rett før Solheim tar Oldtidsveien inn til høyre. Herfra er veien godt skiltet av Oppegård historielag sørover mot den gamle plassen Torbjørnrud. Her tar vi en rast før vi fortsetter merket sti nordover mot Bjørnsrud. Vi kommer etter kort tid til et stort hogstfelt,

På vei over jordene mot Sjødal.

nå forsvinner skiltningen men vi følger fortsatt blåmerket sti gjennom uthogsten.

Merkingen slutter rett før Bjørnsrud som vi passerer på vestsiden, når du har passert bygningene på høyre side tar du av rett til høyre over enga ned til stien som fortsetter på nordøstsiden

av gården. Vi går nedover gjennom et fuktig område der vi holder litt mot nordøst, og kommer etter hvert inn på den fredede Hvitebjørnveien. Her er Oldtidsveien skiltet videre mot middelaldergården Hvitebjørn. Vi går gjennom tunet og videre nordover, der veien tar en 180 graders sving går vi inn til venstre og følger det gamle veifaret ned til båtopplags-plassen. Vi følger veien nordover og krysser Ingierstrandveien ned til Ljansbruket.

Etter ca. 300 meter tar en sti inn til høyre, vi krysser Gjersøelva og går opp til Gamle Mossevei, der vi følger sti på utsiden av autovernet bort til Hvervenbukta. Her kan du hvile ut i den lille kafeen Anne på Landet i den røde bygningen ved sandstranden. Rett etter kafeen kommer du til den gamle Strandpaviljongen, på høyden rett ovenfor kan du fortsatt se grunnmuren etter staselige Ljan herregård, som brant i 1913 (du kan se bilder av herregården i kafeen). Fortsett langs strandpromenaden videre til Fiskevollen – hvor du kan ta buss 500 til Askehaug og gå langs Kjærnesveien til utgangspunktet ved Pollevann.

Lengde: 14,4 km – Vanskelighetsgrad: Lett

Kjære turvenn

Ås er en liten kommune, ca 100 km², og en stor del av kommunen består av bebyggelse og dyrket mark. Det er få sammenhengende ubebygde områder, og de som finnes er under press for utbygging. Et av de største gjenværende er Fålemarka, som ligger helt nordvest i kommunen vår. Området avgrenses av Bunnefjorden i vest, Svartskog i nord, Gjersjøen/Vinterbro i øst og Pollevann/Kjærnes i sør.

I sammenheng med Pollevannet er det opprettet tre forskjellige naturreservater. Pollen naturreservat er et lite område med edelløvskog nordøst for Pollevannet, mens Pollevann naturreservat omfatter hele Pollevannet og våtmarksområdene sør og nord for vannet. Her finner vi et rikt fugleliv og en spesiell våtmarksvegetasjon. Nordvest for Pollevannet ligger Nordre Pollen naturreservat for vern av skogstypen kystnær barskog.

Fålemarka – som en forlengelse sørover fra Svartskog - er et viktig tur- og friluftssområde for innbyggerne i kommunene Ås, Ski og Oppegård med et samlet innbyggertall på ca 75 000. Stiene i området har ikke vært merket, mange stier har vært delvis tilgrodd og det har vært vanskelig å orientere seg.

Stigruppa i Ås Turlag startet derfor høsten 2015 å planlegge for rydding og merking av et nytt hovedstinet i Fålemarka, med utgangspunkt i viktigste eksisterende stier og ferdselsveier i området. Arbeidet har vært gjort på dugnad og med full støtte fra grunneierne i området og Ås kommune.

Høsten 2016 utarbeidet Ås Turlag en samlet sti- og skiltplan for Fålemarka og fikk midler fra Gjensidigestiftelsen til innkjøp av skilt og trykking av et turhefte for området. Takket være denne støtten, men mest av alt mange hundre timers dugnadsinnsats fra mange ildsjeler i området, er vi stolte av å kunne presentere Fålemarka som et spennende og godt tilrettelagt turområde for turglade i alle aldre!

GOD TUR!
Hilsen Ås Turlag

Ås Turlag arrangerer fellesturer i Fålemarka og Ås. På våre hjemmesider as.dntoslo.no finner du informasjon om alle våre turer og aktiviteter. Du finner oss også på Facebook, lik oss og få informasjon rett inn på nyhetsoppdateringen din.

Maria nøkleblom trives godt på Breivoll

GjensidigeStiftelsen

Ås Turlag
DNT Oslo og Omegn

